

Auðlindir íslenskrar ferðamennsku

Anna Dóra Sæpórsdóttir
Fundur með náttúruverndarnefndum sveitarfélaga,
8. október 2004
Hótel Glymur, Hvalfirði

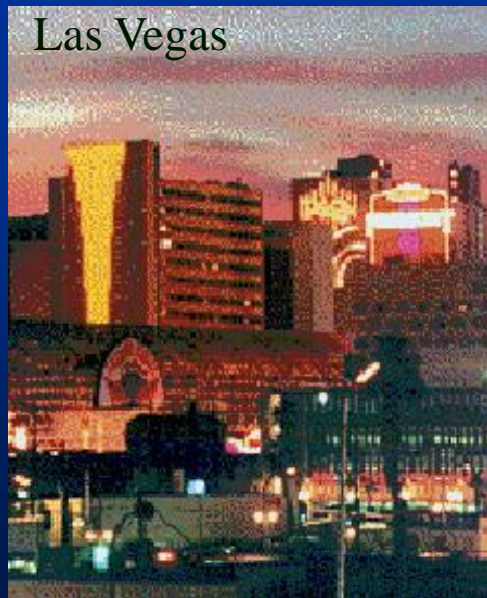
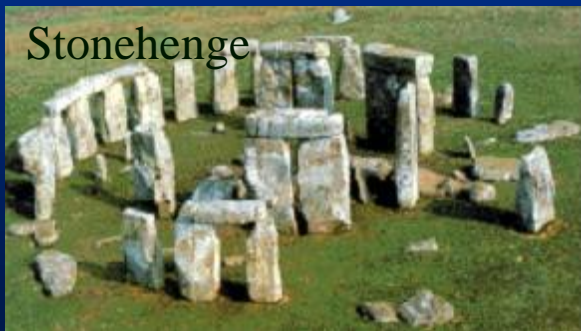
Náttúrulegt aðdráttarafl

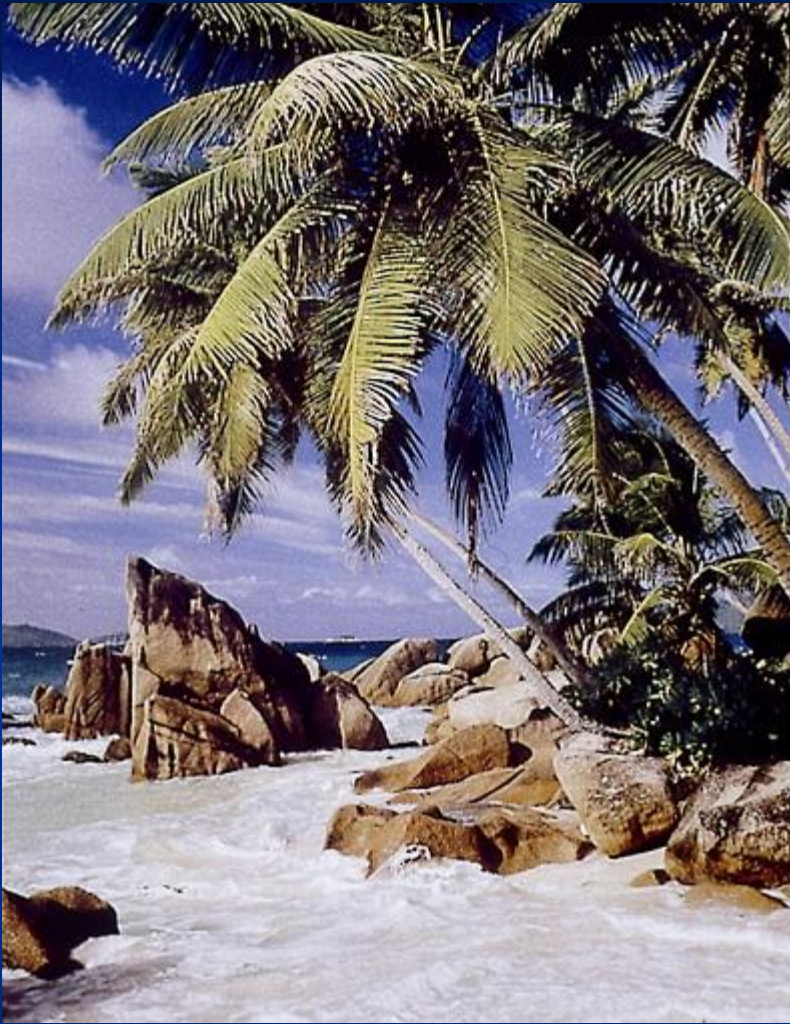
- Landslag
- Veðurfar
- Vatn
- Gróður
- Dýralíf
- Staðsetning

Menning sem aðdráttarafli fyrir ferðamenn

- Fornminjar
- Minnismarki
- Spilavíti og skemmtigarðar
- Pílagrímaferðir
- Söfn

Draumurinn um paradís!

Fyrstu gististaðirnir
eru byggðir –
einfaldir í sniðum
og falla ágætlega
inn í umhverfi sitt

Veitingastaðir fara að sjást

ESCAPE TO AN ISLAND

Fiji: *exotic* & affordable, too

- Virgin Islands sampler
- Caribbean: high-season deals

Markaðssetning og kynning
- ef vel gengur fjölgar gestum

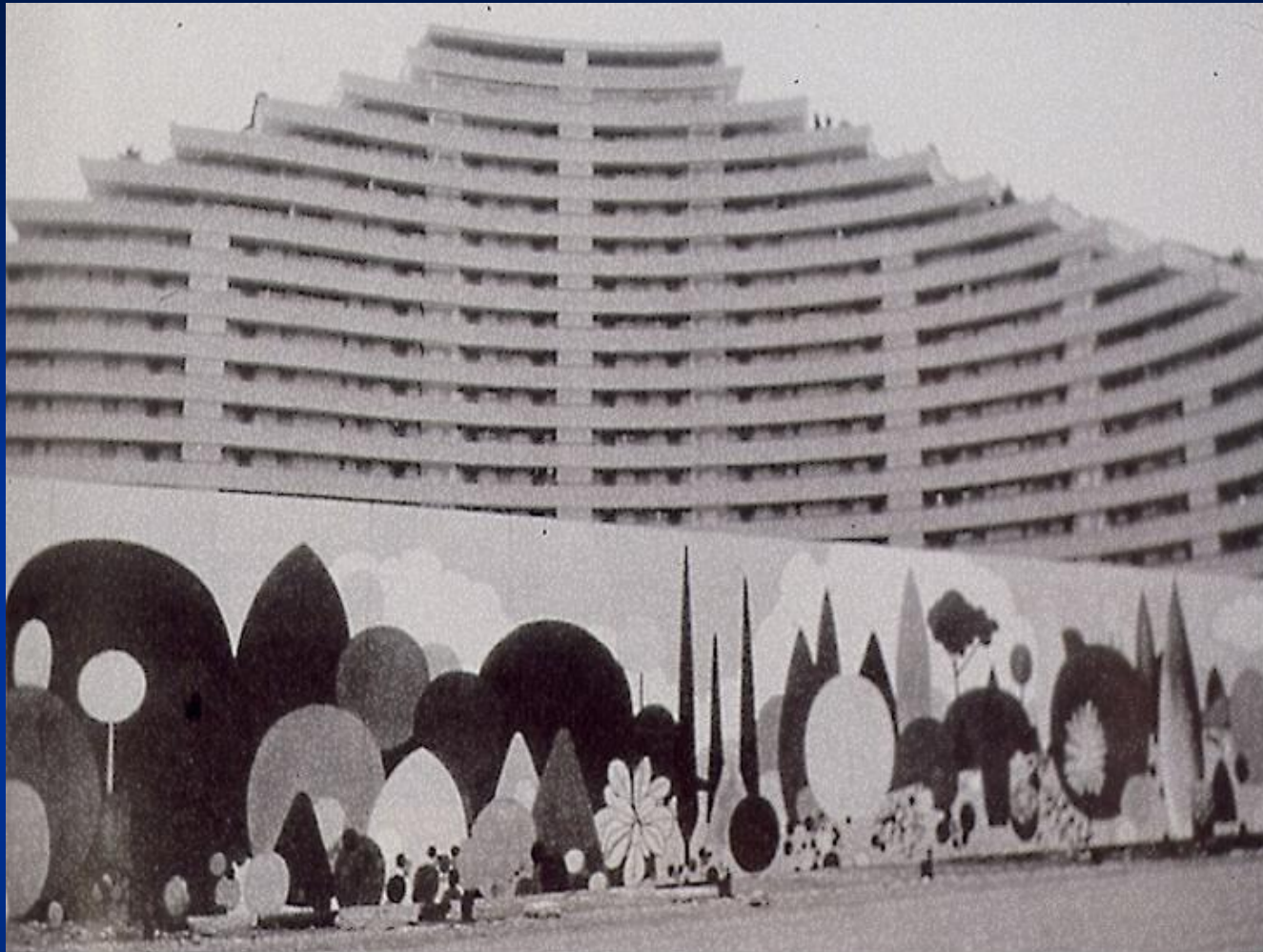
Til þess að taka á móti fleiri ferðamönnum þarf aukið gistinguíbúgæði

Staðir missa sérkenni
sín og verða hverjir
öðrum líkir

Til þess að standast
harða alþjóðlega
samkeppni er oft
byggt á fallegustu
stöðunum

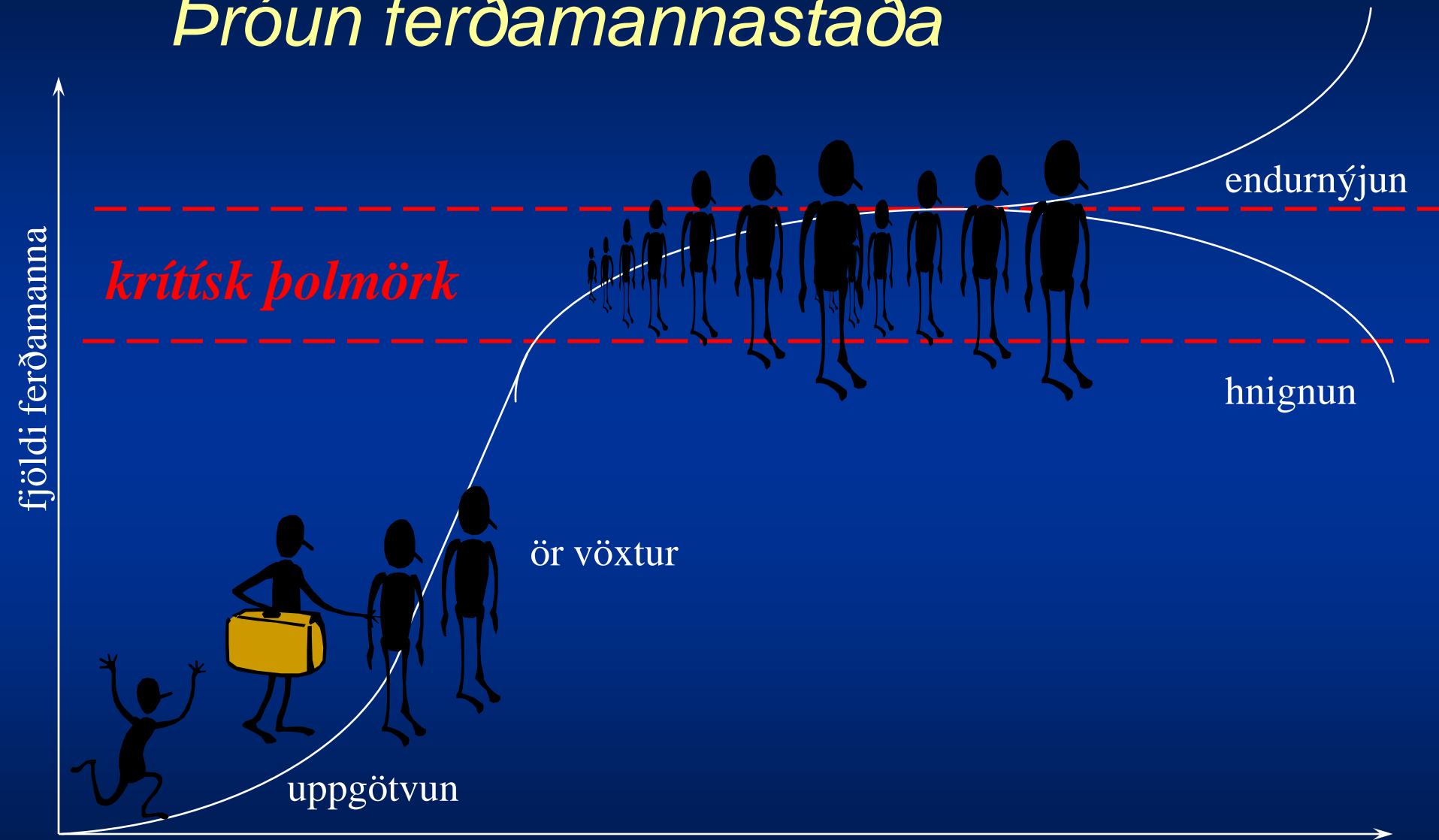

Hvað varð af hinu upprunalega aðdráttarafli?

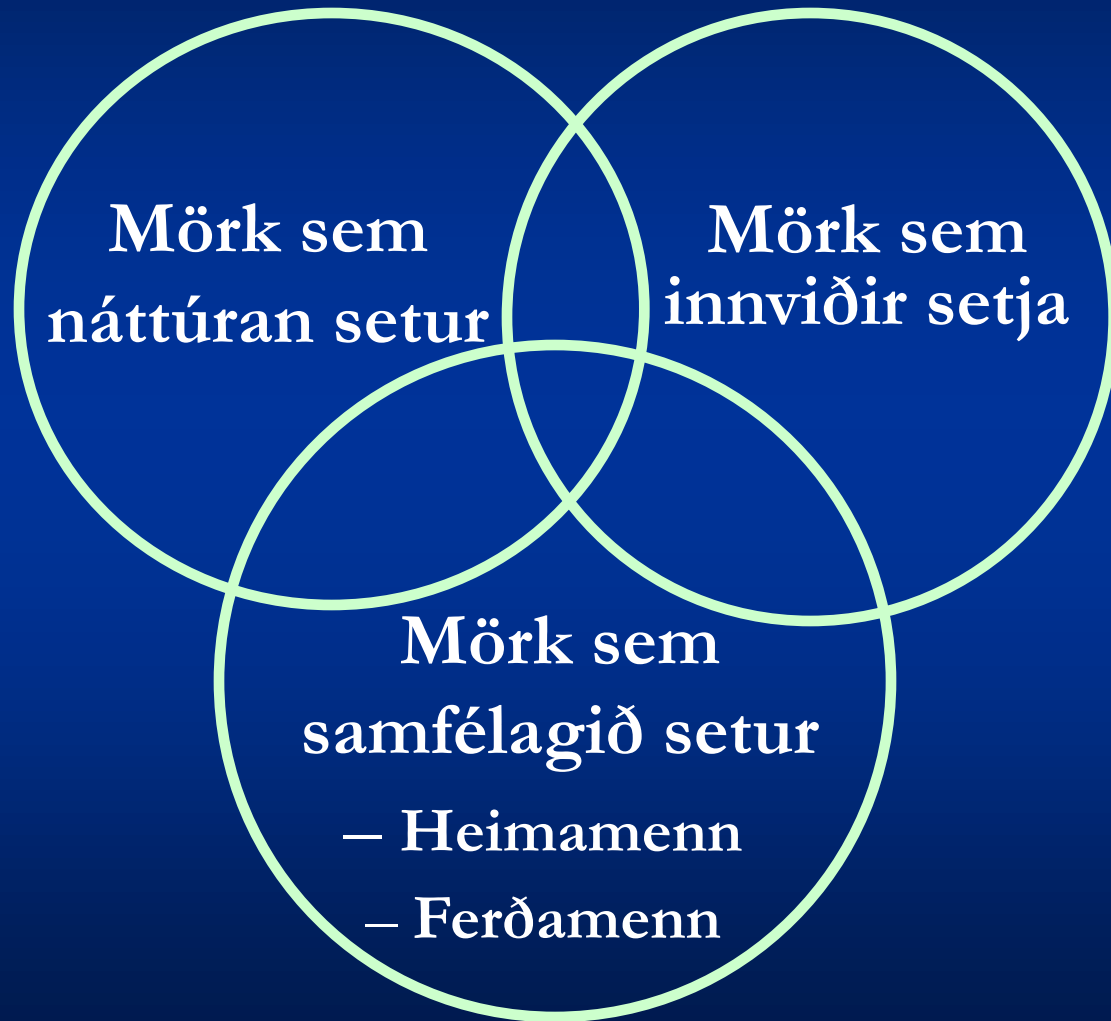

Þróun ferðamannastaða

Þolmörk ferðamennsku

- mesti fjöldi ferðamanna sem tiltekið svæði þolir

Erlendir ferðamenn á Íslandi

Fjöldi gesta
(í þúsundum)

Rannsókn á þolmörkum ferðamennsku

- Guðrún Gísladóttir, dósent við HÍ, náttúra
- Bergþóra Aradóttir, Ferðamála­setur Íslands,
innviðir
- Arnar Már Ólafsson, lektor HA, heimamenn
- Anna Dóra Sæþórsdóttir, lektor HÍ, ferðamenn

Rannsóknarsvæðin

Upplifun ferðamanna

Ímynd

Væntinga

Ánægja

Hvatar

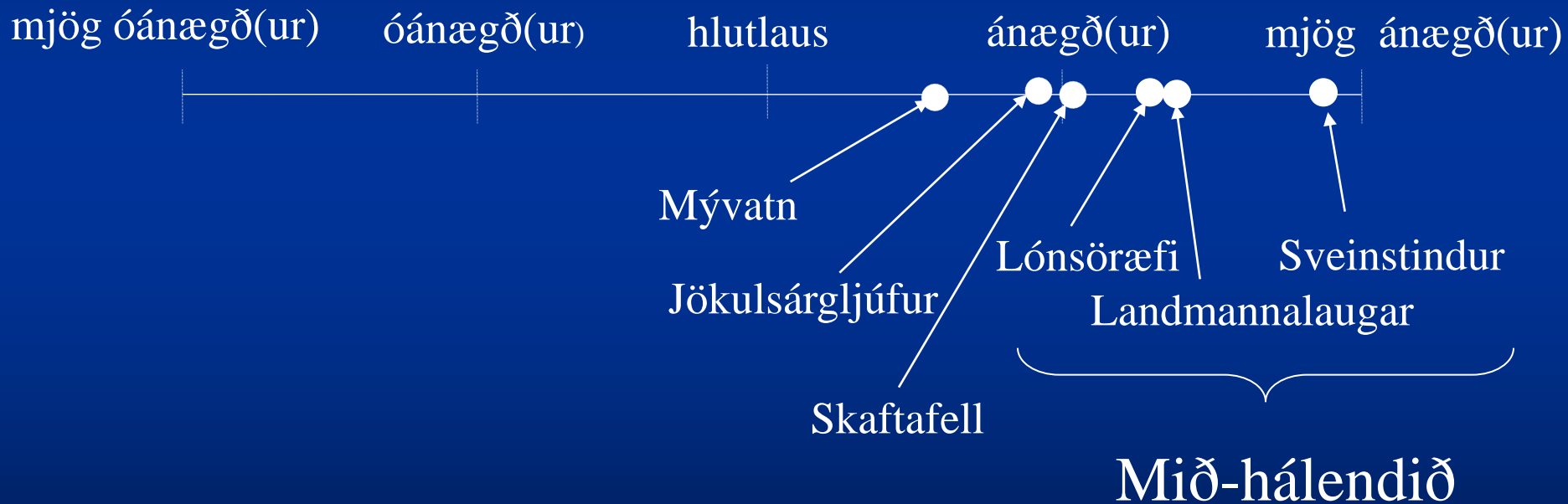
Spurningalistar

Dagbækur

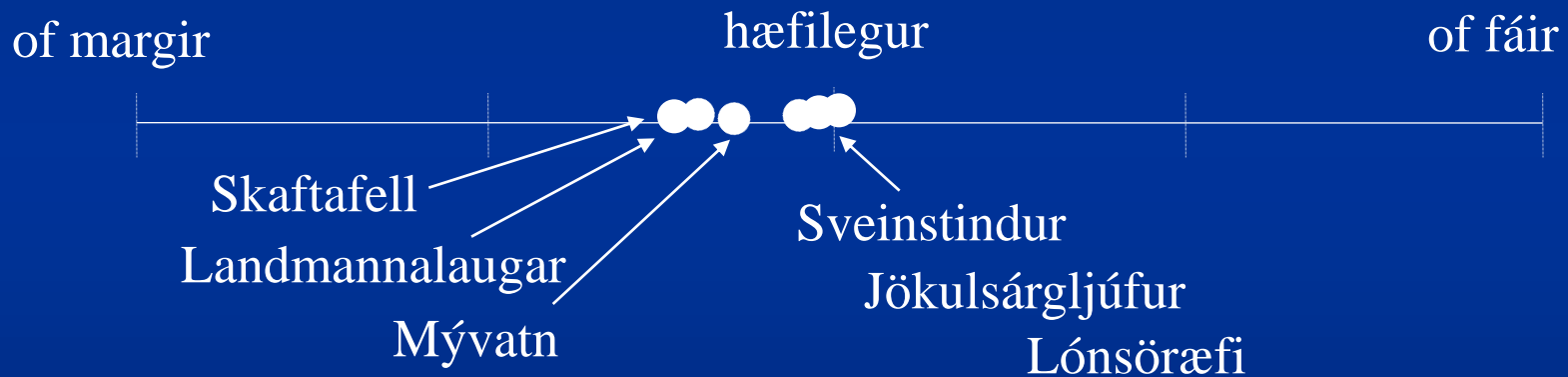
Viðtöl

Skynjun

Hversu ánægð(ur) ertu með dvöl þína á svæðinu?

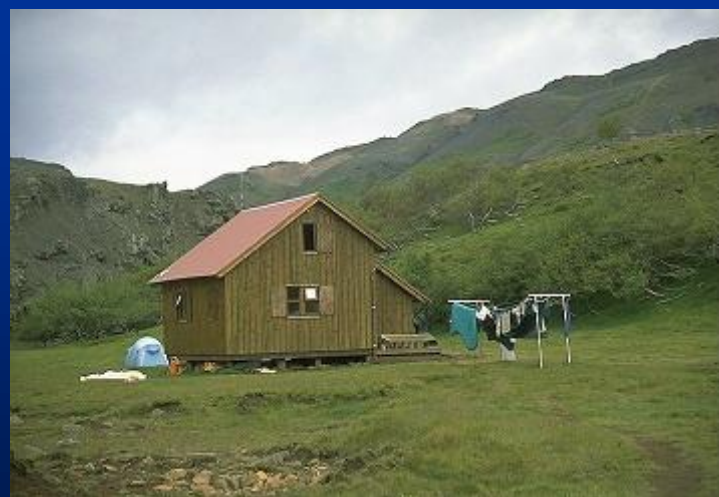
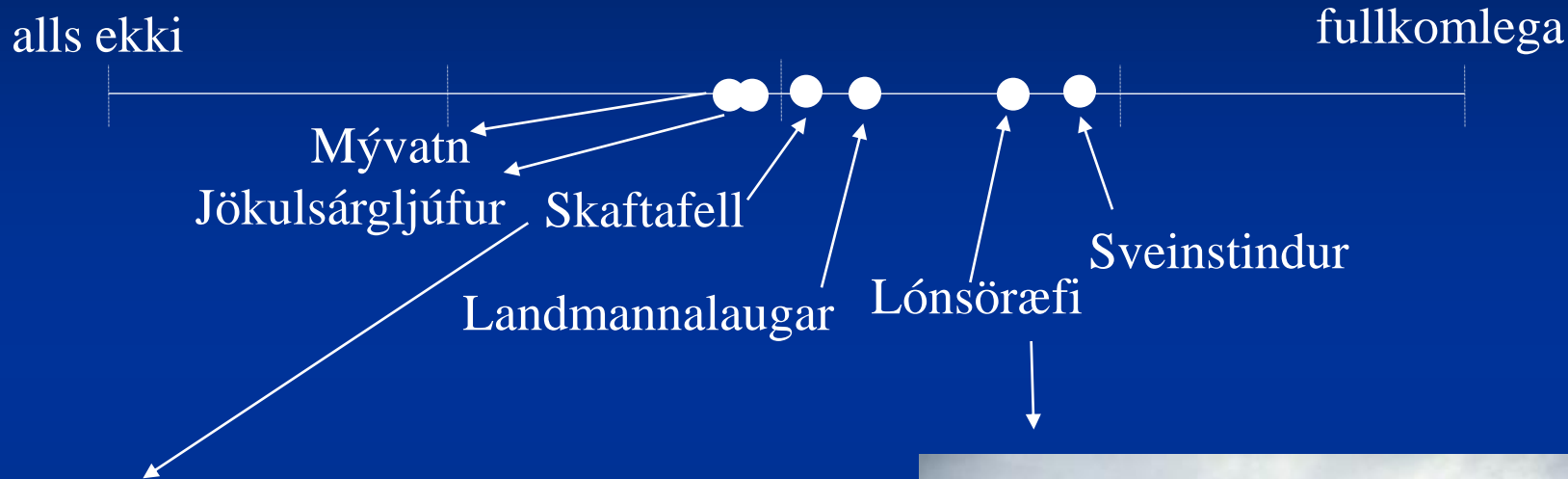

Hvað finnst þér um fjölda ferðamanna á þessu svæði ?

Væntingar mínar með tilliti til þjónustu voru uppfylltar

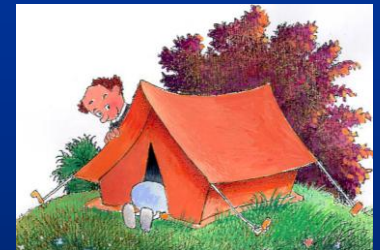
Viðhorfskvarðinn *(the purist scale)*

þjónustusinnar
(urbanists)

almennir ferðamenn

náttúrusinnar
(purists)

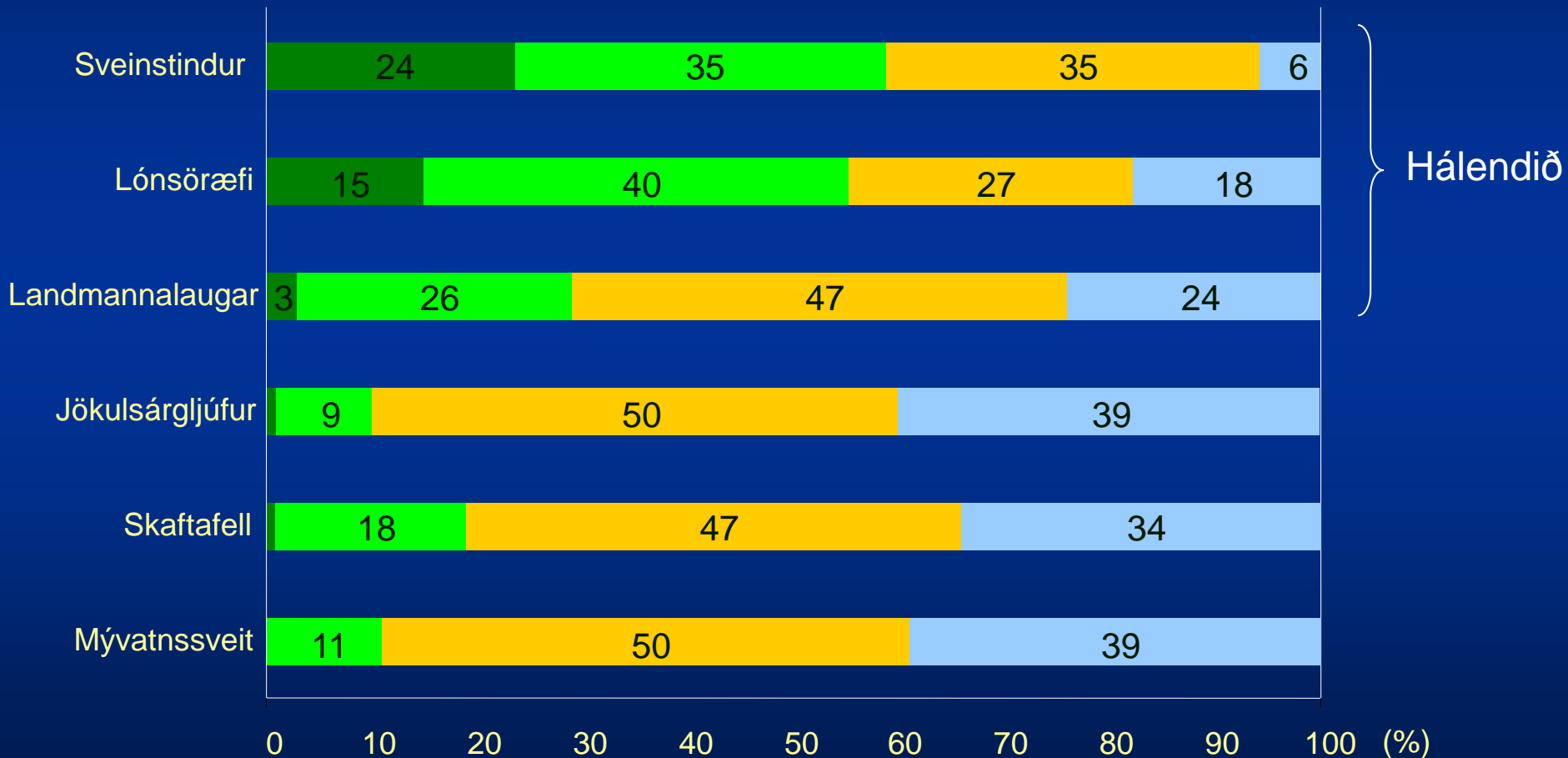
Flokkun ferðamanna

	Stig á viðhorfs- kvarðanum
Eindregnir náttúrusinnar (<i>strong purists</i>)	60 – 70
Náttúrusinnar (<i>purists</i>)	50 – 59
Almennir ferðamenn (<i>neutralists</i>)	40 – 49
Þjónustusinnar (<i>urbanists</i>)	< 40

Byggt á hugmyndum Hendee et.al. (1968)

Samsetning ferðamanna á rannsóknar- svæðunum sex

■ Eindregnir náttúrusinnar   ■ Náttúrusinnar   ■ Almennir ferðamenn   ■ Þjónustusinnar

Þessir hópar:

- haga sér mismunandi
- eru með ólíkar óskir um þjónustu og uppbyggingu
- gera mismunandi kröfur til umhverfisins

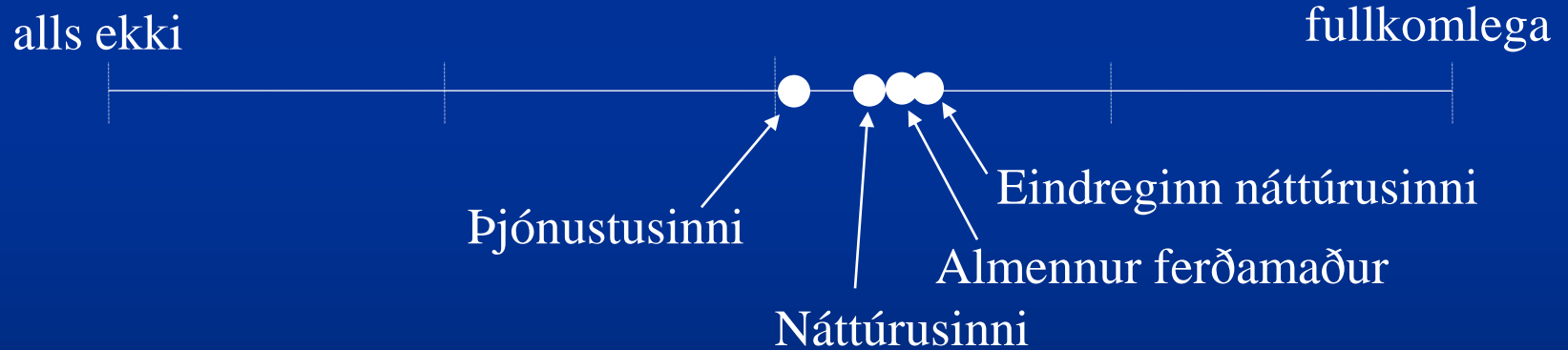
Dvalarlengd, fjölda gistinátta og lengd gönguferða

	<i>Dvalartími dagsgesta (klst)</i>	<i>Meðalfjöldi gistinátta</i>	<i>Meðal göngutími (klst)</i>
Náttúrusinnar	4,99	3,11	9,33
Almennir ferðamenn	4,57	2,30	6,09
Þjónustusinnar	3,85	2,35	4,63

Skipting ferðamanna eftir þjóðerni og viðhorfskvarðanum

	<i>Náttúrusinnar</i> (%)	<i>Almennir ferðamenn</i> (%)	<i>Þjónustusinnar</i> (%)
Bretar	29	51	19
Norðurlandabúar	29	49	21
Benelux	22	54	24
Frakkar	18	59	23
Aðrir	17	50	33
Þýskumælandi þjóðir	16	49	35
N-Ameríkubúar	13	47	39
Íslendingar	13	38	50
Aðrar Evrópuþjóðir	7	73	20
Suður-Evrópuþjóðir	6	70	24

Væntingar mínar með tilliti til þjónustu voru uppfylltar

Aðstaða...

Skálinn er alveg draumur.
*eindreginn náttúrusinni við
Sveinstind*

Skálinn er ágætur, heldur prímítívur en
svona á þetta víst að vera.

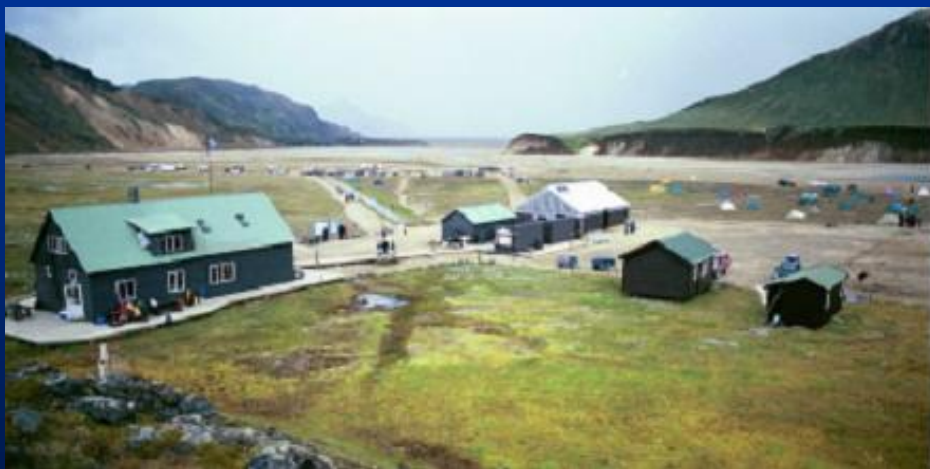
*þjónustusinni um skálann við
Kollumúlavatn*

Mátulega frumstæð aðstaða...

...ég er ofsalega ánægð með þetta eins og þetta er... mér finnst allt ofsalega passlegt. ...þetta er ekki of mikið ... og aðstaðan er í rauninni til fyrirmyndar. Eins og hérna niður í sturtuhúsi og snyrtingin og grillaðastaðan og svona. Þetta er mjög svona minimal sko...

almennur ferðamaður í Landmannalaugum

Ýmsar þversagnir ...

... ég vill alls ekki hafa veitingastað hérna!
Ég myndi hins vegar sömuleiðis alveg örugglega notfæra mér
hann ef hann væri hérna. ...

almennur ferðamaður í Landmannalaugum

Hversu mikil breyting á náttúrunni er réttlætanleg til að auka þægindi ferðamanna?

Mér finnst að hér megi ekki breyta neinu nema ...

það er örugglega einhver verkfræðingur í Ferðafélaginu sem gæti reynt að stýra vatninu í laugarnar eitthvað aðeins betur... Þetta er dálítið hérna ... kalt/heitt, kalt/heitt sko.“

almennur ferðamaður í Landmannalaugum

Of mikil áskorun?

„Mér féll næstum allur ketill í eld er ég sá kaðalinn og síðustu brekkuna niður að brúnni. Hnén í mér skjálfa enn.“

Þjónustusinni í Lónsöræfum

Hæfileg fyrir suma...

„Hápunktur dagsins var hraðferð niður allbrattar skriður. Ný tækni við skriðugöngu tekin í notkun.“

mikill náttúrusinni í Lónsöræfum

Of margir ferðamenn?

„Náttúran er greinilega mjög viðkvæm hérna og getur sennilega ekki borið allan þann fjölda gesta sem kemur hingað.“

almennur ferðamaður í Landmannalaugum

„maður nennir ekki lengur að fara í Landmannalaugar vegna þess að þar eru svo margir ferðamenn“.

eindreginn náttúrusinni í Lónsöræfum

Með uppbyggingu innviða er hægt að hækka þolmörk

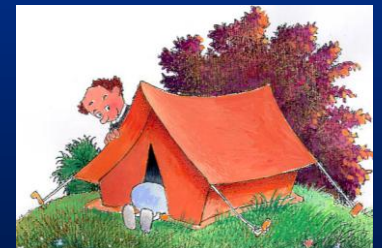
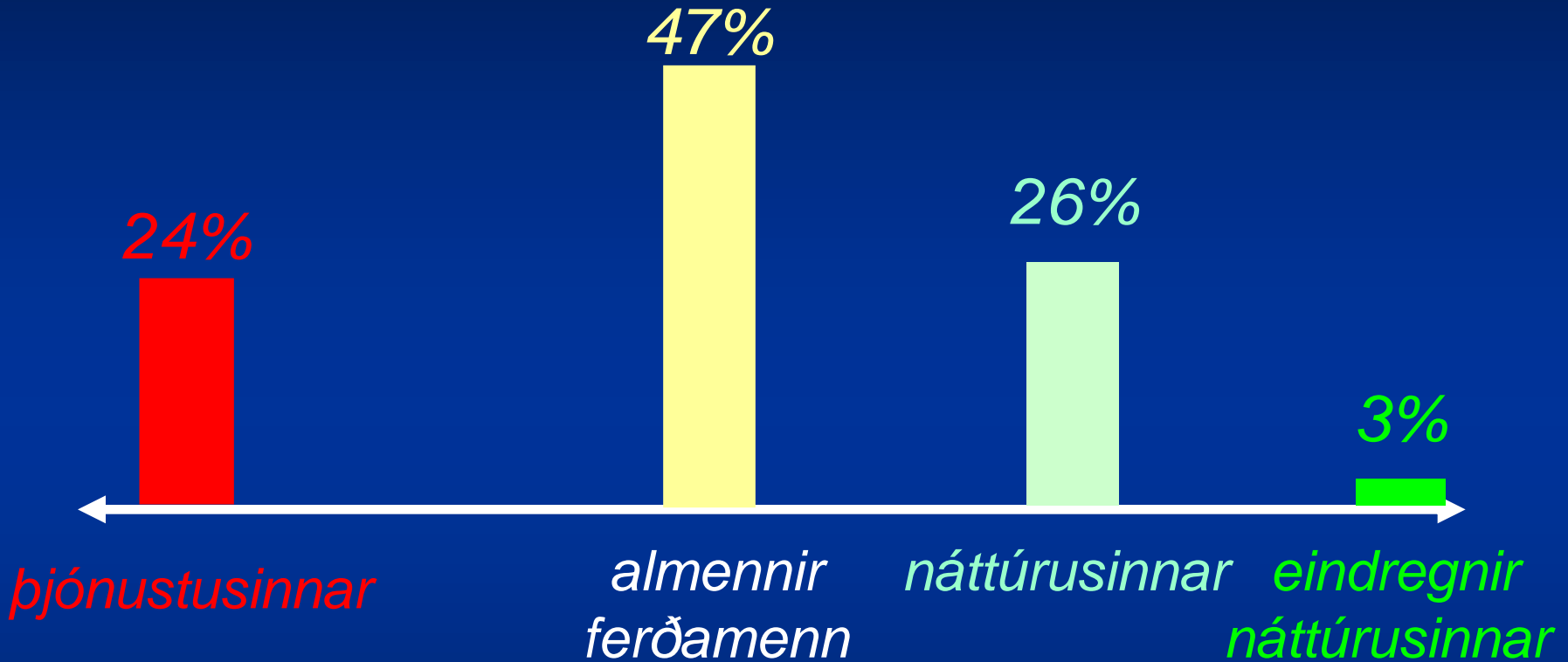
Fífan blómstrar á ný í votlendinu milli skálans og laugarinnar í Landmannalaugum.

Nýja sturtu og salernisaðstaðan annar miklum fjölda gesta.

En takmarka verður byggingar til að ferðamenn upplifi „ósnortin víðerni“.

Viðhorfskvarðinn í Landmannalaugum

„Útivistarrófið“

(Recreation Opportunity Spectrum)

Víðerni

Að mestu
ósnortin svæði,
vélvædd umferð
ekki leyfð

Að mestu
ósnortin svæði,
vélvædd umferð
leyfð

Aðgengileg
náttúru-
svæði

Svæði sem
einkennast af
landbúnaðar-
landslagi

Útivistar-
svæði í
borgum og
bæjum

Margar hugmyndir um landnýtingu

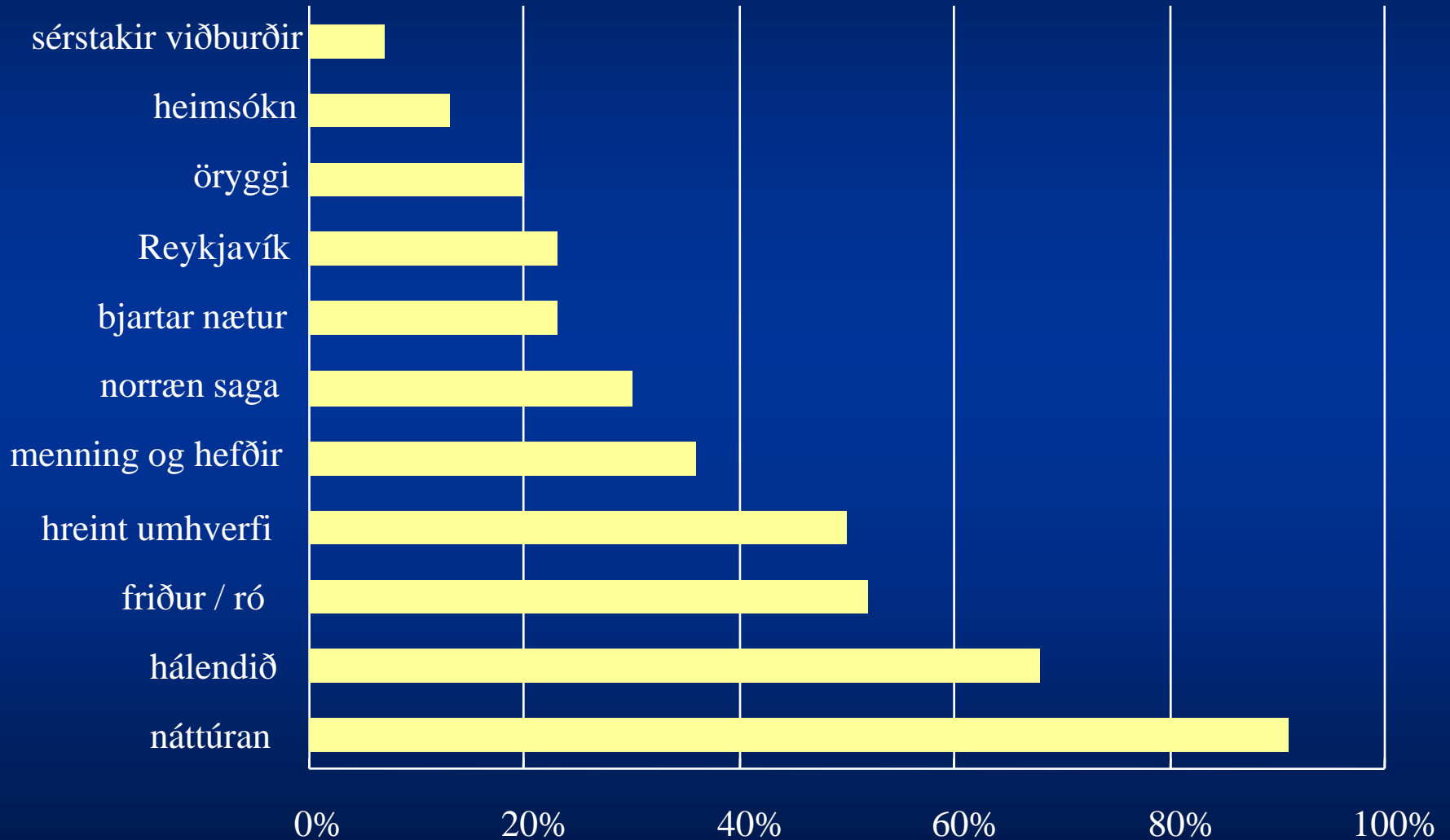
Bláa lónið er dæmi um
velheppnað samspil orkuvinnslu
og ferðamennsku...

Hver verður ásjón Torfajökulssvæðisins árið 2015?

Hver var helsta ástæða fyrir komu þinni til Íslands?

heimild: Rögnvaldur Guðmundsson 1997

Aðdráttarafi ferðamennsku er margs konar

En... stóra tromp Íslands er náttúran

Þurfum að átta okkur á:

- hver er sérstaða hvers svæðis
- hversu miklar breytingar af völdum ferðamennsku eru ásættanlegar